

Rozhovory

Zakladateľ Gymnázia Antona Bernoláka jubiluje...

Nedávno oslávil svoju storočnicu zakladateľ gymnázia v Senci pán profesor Ondrej Margitfalvi. Bol stredoškolským profesorom, vynikajúcim pedagógom. Narodil sa 14.2.1917 v Kostolnej pri Dunaji. Maturoval v roku 1937 na Reálnom gymnázii v Bratislave. Vysokoškolské štúdium začal v roku 1937 na FF UK v Bratislave a ukončil v roku 1942 na Univerzite Petra Pázmánya v Budapešti. Svoju pedagogickú činnosť začal v Košiciach na Obchodnej akadémii. Jeho aktívnu pedagogickú činnosť prerušili udalosti 2. svetovej vojny, počas ktorej bojoval v 8. delostreleckej motorizovanej jednotke. Ďalšie udalosti ho zaviedli do Turčianskeho svätého Martina, kde pôsobil a vyučoval v gymnázii v rokoch 1947 - 1949.

Od 1.9.1949 patril medzi zakladateľov a prvých plne kvalifikovaných stredoškolských profesorov gymnázia v Senci, na ktorom učil až do roku 1983 predmety dejepis, zemepis a latinčinu. Okrem svojej špecializácie sa venoval na začiatku 50. rokov športovej činnosti mládeže v ľahkej atletike. Pod jeho vedením žiaci dosahovali vynikajúce športové výsledky a mená mnohých sa objavili aj medzi známymi slovenskými športovcami.

Počas svojej pedagogickej činnosti vychoval pán profesor Ondrej Margitfalvi nespočetné množstvo študentov, ktorí úspešne študovali na vysokých školách a uplatnili sa na mnohých významných miestach našej spoločnosti.

Rozhovor s pánom profesorom:

Ako si spomínate na svoje pedagogické začiatky, pociťovali ste aj trému, keď ste mali vstúpiť prvýkrát do triedy medzi takmer dospelákovi?

Pedagogické skúsenosti som získal už počas stredoškolského štúdia tým, že som doučoval študentov latinčinu. Boli to všetko solventní žiaci, a tak okrem získania pedagogických zručností som si aj trochu prirobil. Keď som začal peda-

gogickú kariéru, už som mal skúsenosti a, prirodzene, že tu bola aj tréma ako u každého začínajúceho učiteľa.

Ked' porovnávate školstvo v súčasnosti s tým vašim, aké sú rozdiely - klady, nedostatky?

Školský systém v minulosti bol náročný, mnohí žiaci nevládali učivo a štúdium neukončili, bol prirodzený výber žiakov a študovali len tí najlepší. Často sa stávalo, že mnohé triedy na gymnáziu zanikli.

Bolo zložité odísť z rodnej Kostolnej a začínať niekde na východe republiky?

Bral som to ako čosi prirodzené, lebo mi tam ponúkli miesto. Prvú umiestnenku som dostal do Berehova na Ukrajinu a bol som šťastný, že nakoniec k 1. septembru 1942 som dostal dekrét na Slovenskú obchodnú akadémiu v Košiciach. Bolo toľko kvalifikovaných učiteľov, že niektorí čakali na umiestnenie aj 6, 7 rokov. Pôvodne som chcel študovať francúzštinu a latinčinu, ale pracovný trh bol preplnený, a preto som si vybral zemepis a dejepis.

V čom spočívala náročnosť začiatkov v novozaloženom gymnáziu? Ako bolo organizované vyučovanie? Vyučovali sa hneď všetky predmety alebo chýbali učitelia?

Na začiatku boli problémy s materiálnou vybavenosťou, bolo treba školu moderne zariadiť, vymeniť ťažké, nepohodlné lavice, spríjemniť študentom interiér a doplniť profesorský zbor o kvalifikovaných učiteľov, akými boli F. Majtán, prvý riaditeľ gymnázia, p. Kotulan a iní. Vyučovali sa všetky predmety a boli prirodovedne a humanitne orientované.

Ako maturovali prví študenti? Prekvapili svojimi vedomosťami? Boli kreatívni?

Maturita 1952 bola náročná, vyžadovala si systematickú prípravu a rozhladenosť. Prví maturanti prekvapili svojimi vedomosťami nad očakávanie. Bez problémov sa všetci uchádzači dostali na vysoké školy a všetci aj doštudovali.

Existoval už vtedy spoločenský študentský kolorit - imatrikulácia študentov, stužková slávnosť, vydávali študenti svoj časopis?

Imatrikulácia neexistovala, vtedajšie podmienky to nedovoľovali. Študenti trávili voľný čas športom, časopis nevydávali, ale venovali sa kultúrnej činnosti, hrali ochotnícke divadlá...

Ako to bolo so záujmovou činnosťou, aké boli krúžky, čomu sa venovala mládež?

Krúžky mali rôzny charakter, existovali športové krúžky so zameraním na ľahkú atletiku, volejbal, divadelný krúžok. Študenti nacvičovali divadelné predstavenia, ktoré potom prezentovali v Pezinku, Modre...

Štrelávala sa mládež s učiteľmi aj mimo vyučovania?

Len na športoviskách a okrem toho sa chodilo na divadelné a filmové predstavenia.

Čomu ste sa ešte venovali okrem svojej špecializácie?

Bavil ma šport, predovšetkým ľahká atletika, jazyky, zaujímal som sa o kultúru, politiku.

Zaujímalí ste sa i naďalej v dôchodku o dianie na gymnáziu?

S niektorými kolegami som bol v kontakte stále, vždy ma zaujímal, čo sa deje v mojej „alma mater“. Ak niektorý kolega v mojom odbore začínal, poradil som mu, odovzdal skúsenosti. So záujmom som čítal školský časopis „Gymkáč“ a pomáhal som pri tvorbe ročeniek. Zaujímavé boli informácie o udalostiach v škole po Nežnej revolúcii. Na škole nastali markantné zmeny a uvoľnila sa dusivá atmosféra.

Čo si myslíte o stále prebiehajúcich reformách v školstve?

Každá reforma znamenala zmenu, ale nie vždy bola užitočná. Najlepšia reforma bola tá, ktorá priniesla 8-ročné gymnáziá, pretože len tieto gymnáziá poskytujú kvalitné vzdelanie.

Čo je najdôležitejšie pre študenta, aby bol úspešný?

Dôslednosť a svedomitosť v učení, húževnatosť a disciplína.

Čo by ste dnes v pedagogickej praxi robili ináč?

Ináč by som hodnotil študentov. Aj priemerný žiak, ktorý je usilovný, môže v živote veľa dosiahnuť.

Akého študenta si vážite?

S dobrým správaním, disciplinovaného a tvorivého.

Aké je vaše životné motto, krédo?

Život je ustavičná zmena. Časy sa menia a my sa meníme v nich. „Tempora mutantur et nosmutamur i illis“.

Ďakujem za rozhovor.

Interview s p. profesorom pripravila jeho bývalá kolegyňa
PhDr. Helena Oberhauserová